

C-58/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. február 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgericht Wien (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. január 21.

Felperes:

FK

Alperes hatóság:

Rechtsanwaltskammer Wien

Az alapeljárás tárgya

Szociális biztonság – Alkalmazandó jog – Ügyvédek – Öregségi nyugdíj – Megállapítási feltételek – Az ügyvédi hivatás gyakorlásáról való lemondás belföldön és külföldön

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmezése, valamint annak vizsgálata, hogy Ausztriában az ügyvédekre alkalmazandó nyugdíjrendelkezések összeegyeztethetők-e az uniós joggal; EUMSZ 267. cikk.

Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Hogyan értelmezendő a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikke (2) bekezdésének b) pontja, ha valamely személy tevékenységének

központi érdekeltsége mennyiségi szempontból abban a nem uniós államban található, amelyben e személy lakóhellyel is rendelkezik, és ezenkívül e személy két tagállamban (a Németországi Szövetségi Köztársaságban és Ausztriában) folytat tevékenységet, és a tevékenység a két tagállam között oly módon oszlik meg, hogy annak egyértelműen túlnyomó részét az egyik tagállamban (jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaságban) végzik?

Abban az esetben, ha e rendelkezés értelmezéséből az következik, hogy Ausztria az illetékes, [a következő kérdés előterjesztésére kerül sor]:

- 2) Összeegyeztethető-e az uniós joggal vagy sérti-e az uniós jogot és az uniós jog által biztosított jogokat a Rechtsanwaltsordnung (az ügyvédek jogállásáról szóló törvény) 50. §-a (2) bekezdése 2. pontja c) aa) alpontja és az A. típusú nyugdíjrendszerre vonatkozó 2018. évi szabályzat 26. §-a (1) bekezdése 8. pontjának ezen alapuló rendelkezése azáltal, hogy az öregségi nyugdíj megállapításának feltételeként le kell mondani az ügyvédi hivatás belföldön és külföldön (az 50. § (2) bekezdése c) pontjának aa) alpontja), illetve bárhol (az A. típusú nyugdíjrendszerre vonatkozó 2018. évi szabályzat 26. §-a (1) bekezdésének 8. pontja) történő gyakorlásáról?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta): 15., 17., 20. és 21. cikk;

EUMSZ: 49. és 56. cikk;

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet: 2., 3., 11., 13., 50. és 87. cikk;

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet: 14., 45. és 47. cikk

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Rechtsanwaltsordnung (az ügyvédek jogállásáról szóló törvény) (a továbbiakban: RAO): 49. és 50. §;

Verordnung der Vertreterversammlung des Österreichischen Rechtsanwaltskammertages über die Versorgungseinrichtungen Teil A der österreichischen Rechtsanwaltskammern (a Szövetségi Ügyvédi Kamara

közgyűlésének az osztrák ügyvédi kamarák jóléti intézményeiről szóló rendelete, A. rész; a továbbiakban: az A típusú nyugdíjrendszer 2018. évi szabályzata): 26. §

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Verwaltungsgericht Wiennek (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) egy ügyvéd (a továbbiakban: felperes) által a Rechtsanwaltskammer Wien (bécsi ügyvédi kamara, Ausztria) határozatával szemben indított keresetét kell elbírálnia.
- 2 A felperes lengyel és német állampolgársággal rendelkezik, továbbá három államban (Németország, Svájc és Ausztria) dolgozott, illetve részben még dolgozik ügyvédként.
- 3 Ennek során tevékenysége először Németországra, majd később (mind a mai napig) Svájcra összpontosult. Ezzel szemben Ausztriában csak viszonylag korlátozott mértékben dolgozott ügyvédként. Így az Ausztriában teljesített munkaidő és elért jövedelem soha nem haladta meg a teljes munkaidejének, illetve teljes jövedelmének 10%-át.
- 4 A felperes soha nem rendelkezett Ausztriában lakóhellyel. Életvitelének központja 1996 és 2007 között Németországban, ezt követően pedig Svájcban volt.
- 5 A felperes előrehozott öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelmet nyújtott be a bécsi ügyvédi kamarához. E kérelemben jelezte, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlásáról csak Ausztriában mond le, a németországi és svájci tevékenységre való jogosultságról azonban nem.
- 6 A bécsi ügyvédi kamara határozatával elutasította a felperes előrehozott öregségi nyugdíj megállapítása iránti kérelmét. E határozatot a bécsi ügyvédi kamara azzal indokolta, hogy a felperes Németországban és Svájcban továbbra is ügyvédként dolgozik, és ezáltal az előrehozott öregségi nyugdíj megállapításának egyik lényeges feltétele (lásd a lenti 7. pontot) nem teljesül.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 7 Az ügyvédi kamara álláspontja szerint Ausztriában csak akkor biztosítható előrehozott öregségi nyugdíj, ha az ügyvédi hivatás gyakorlásához való jogról a világon mindenhol lemondanak. Ez különösen az A típusú nyugdíjrendszer 2018. évi szabályzata 26. §-a (1) bekezdésének 8. pontjából következik.
- 8 A felperes álláspontja szerint ez ellentétes az uniós joggal, különösen a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságával.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 9 Az első kérdés mindenekelőtt az alkalmazandó jog tisztázására irányul. Kétséges ugyanis, hogy egyáltalán az osztrák jogot kell-e alkalmazni.
- 10 Az alkalmazandó jog alapvetően a fő keresőtevékenység helyéhez kapcsolódik.
- 11 Azon személyek tekintetében, akik szokásosan két vagy három tagállamban végeznek önálló vállalkozói tevékenységet, a 883/2004 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése megállapítja, hogy milyen szempontok alapján kell az alkalmazandó jogszabályokat meghatározni. Ez alapján az a személy, akire a 13. cikk (2) bekezdése vonatkozik, a lakóhelye szerinti tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, vagy – ha tevékenységének jelentős részét nem ott végzi – azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá, amelyben tevékenységeinek központi érdekeltsége található.
- 12 A felperes elsődleges lakóhelye Svájcban található, ahol tevékenységének mennyiségileg jelentős részét is végzi. Ezenkívül mennyiségileg jelentősen kisebb részben két tagállamban (Németország és Ausztria) is folytat tevékenységet, miközben e tevékenység túlnyomó része Németországra esik.
- 13 Felmerül a kérdés, hogy hogyan értelmezendő a 883/2004 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének b) pontja az olyan esetben, mint a jelen ügyhöz hasonló, amikor valamely személy tevékenységének központja és lakóhelye is a tagállamokon kívül található, és e rendelkezés szó szerinti értelmezése azzal a következménnyel járna, hogy egyik tagállam jogszabályai sem lennének alkalmazandók. Amennyiben azonban a 883/2004 rendelet 13. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezése valamely tagállam jogszabályainak alkalmazásához vezetne, nem világos, hogy mely jogszabályokat (vagyis mely tagállam jogszabályait) kell alkalmazni, ha az érintett személy tevékenységeit több tagállamban különböző mértékben folytatja.
- 14 Az osztrák jog alkalmazása esetén a második kérdés annak meghatározására irányul, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az ügyvédek jogállásáról szóló törvény 50. §-a (2) bekezdése 2. pontjának c) aa) alpontja – amely szerint a nyugdíjjogosultság feltétele „az ügyvédi hivatás belföldön és külföldön történő gyakorlásáról való lemondás” – és a az A típusú nyugdíjrendszer 2018. évi szabályzata 26. §-a (1) bekezdése 8. pontjának ezen alapuló rendelkezése, – amely szerint az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltétele „az ügyvédi hivatás bárhol történő gyakorlásáról való lemondás”.
- 15 E rendelkezések ugyanis különösen a letelepedésnek az EUMSZ 49. cikkben rögzített szabadságát sérthetik, mivel a jelen ügyben egyrészt határokon átnyúló elem áll fenn, másrészt a szóban forgó osztrák rendelkezések akadályozzák az ügyvédek letelepedését.
- 16 Figyelembe veendő a Charta 17. cikkében előírt tulajdonhoz való jog megsértése is. A tulajdon uniós jogi garanciája ugyanis a törvény által előírt szociális

ellátásokkal – így különösen nyugdíjakkal – összefüggésben vagyoni jogi érdekeket is véd. A tulajdonhoz való alapvető jog korlátozásainak törvényen kell alapulniuk, azokat az Unió által kitűzött közérdekű céloknak kell igazolniuk, alkalmasnak kell lenniük a kitűzött cél elérésére, és arányosaknak kell lenniük. Kétséges, hogy e feltételek mindegyike teljesül.

- 17 Ezenkívül az osztrák szabályozás sértheti a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikkben előírt szabadságát, a Charta 15. cikke szerinti munkavállaláshoz és szabadon választott foglalkozás gyakorlásához való jogot, valamint a hátrányos megkülönböztetés uniós jogi tilalmát.

MUNKADOKUMENTUM